

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalulu acest'a ese totu a dou'a Marti-
vici; dar' prenumeratiunile se primeacu
in tote dilele. Pretulu pentru Austro-Un-
gari'a : pre unu anu e 6 fl., pre I semestru
3 fl., — pentru Romani'a si Tierile latine
si streine : pre unu anu 8 fl. (20 franci —
lei noi), pre I semestru 4 fl. (10 fr. — l. n.)
Unu numeru singlaricu costa 12 cr. v. a.

Tote siodiunile si assemnatiunile
suntu a se tramite la Redacti-
unes diurnalului in Gherl'a (Szamos-
ujvár.) Er' diurnalele de schimb
precum si tote scrierile de a caror'a
aparentia ar' fi a se face mentiune
in acestu diurnalulu suntu a se tra-
mite la Proprietariulu diurnalului
M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr.
de linia si 20 cr. tace timbrala.
La repetiri mai dese a unoru si
acelor'asi insertiuni se accorda re-
duceri insemnate in pretialu de
inserare.

Collectantii de insertiuni se
impartasescu in % cuvenitu.

Abonamentele suntu a se face prin assem-
natiuni postale: La REDACTIUNEA DIUR-
NALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de
gente barbara si din tierra strana se voru
adresa: in Siberi'a la Tiarulu, in Chin'a la
Ching-chiling-ho, in Persi'a la Siaculu, in
Asi'a si in celelalte parti ale lunei la pre-
fectulu Baniffa. Pretialu de abonamentu
se primescu in totu soiulu de bani — nu
mai in bani ideali nu.

Avertimentu.

Lupte si crize grele ne-ascépta
Romanulu tace posomoritu;
Leulu din somnu-i cându se descépta
Si elu sta ast'feliu nehotaritu.
Leulu ascépta se véda bine
Care-su duşmanii ce-lu háituescu;
Romanulu éراسi se 'ntréba 'n sine:
Ce tradari nóue se uneltescu?
Unulu si altulu plini de grandóre
Cu dispretiu catá pe-ai loru tirani
Pe-acei ce umbra cá se-i dobóre
I-condamna insii cá suverani.

Unu 'naltu parinte mâna in mâna
Cu-o mica ceata de hipocriti
Voru se strivésca gintea latina
Mândr'a vlastare de traianidi.

Si-acésta ceata vechia duşmana,
Ce si pe Pavelu a depopulatu,
Luându dreptu masca legea umana
Ne dá 'n conferintie éstu atentatu....
Prin svaturi rele si uneltire
Voru se ne sfarme acesti pagáni
Si 'n diecesa facîndu despártire
Pre noi se ne calce cá mari stapéni.

Dar' ce-e mai jalnicu, mai de mirare,
Ca acesti ómeni esti din poporu,
Se facu unelte si ajutóre
Cá se-si subjuge beseric'a loru,
Si cá nescari demoni buni de tradare
Se facu strainului prea umiliti, —
Se aiba numai ei 'naintare
De alt'a n'au cugetu cesti ipocriti;
Déca n'ar' pune mâni pre parole
Nice chiar' unulu se-ar' umili,
Prin cá ascunse, cá nemorale
Se ne subjuge n'ar' planuf.

Si-acum stapénulu se se descópte
Se védia care-i amicul seu;
Se nu mai créda la vorbi desierte
Se nu asculte de sfatulu reu!

Intre viétia si intre mórte
Stá dieces'a de ve lasati
Ve slabiti turm'a si cátu de iuto
Mormentulu singuru voi i-o sapatu.

Ve conjuru inca nu dati crediare
Decátu la omulu celu incercatu
Ce nu-i capabilu de vre-o vëndiare
Ce in tradare n'a lunecatu.

Er' tu ré ceata gândesce-te bine,
La multe probe se nu ne puí;
Am rabdatu multe noi dela tine
Pe capulu nostru se nu te sui.
Pe Románu mórtea nu-lu îngrozescu,
Elu greu se mişca, dar' nu dá gresi;
Nu-ti pré intinde poft'a orbesce
Scumpu vei platí-o greu o se esí.
Toti cei de-o pâanza de-ar' stá cu tine
Toti de cu tine se-ar' pune botu,
Se nu credi inca in dile bune
Cáci si noi sermanii avemu câte-unu votu!

O caletoria de placere in lun'a de miere.

Ospetiulu nuptialu se sfersise.

Strîngeri de mana si sarutari, salutari si urari acopereau pe jun'a pareche ce pleca pentru de a face o mica caletoria de nunta. „Vivate“ fortunose resunara pana la trasur'a, in care betranulu si seriosulu parinte alu miresei au pusu pe jun'a, doritorea de vietia pareche pentru de-a pune unu capetu toturoru sceneloru duiose. Inca unu ultim u semnu saluatoriu prin ferestr'a cupelei — si trasur'a e in fuga. Unu cuartu de ora mai tardiu, aburii locomotivei i-i transporta din orasiulu care continea atate reminiscentie in campulu liberu care verzia si infiora sub radiele calde ale unui sora amicalu din lun'a lui Main. Pe candu jun'a pareche era miscata de o sentire divina la vederea frumuseloru pasage pe care le-a trecut in revista, ajunsera stati'a in care trebuia se se scobore pentru schimbarea trenurilor si pentru de a pote urma, dupa cateva minute de repausu in salele puçinu spatiöse ale drumulu de fieru cu trenulu urmatoriu caletoria ce-si propusese. Prin ingustele usie ale salei de acceptare, la sosirea atatu doritulu trenu, unu numeru mare de pasagieri se impinsera pentru a pote capeta locuri mai ingraba si jun'a nostra pareche a fosta multumita, ca a potutu gasi dona locuri, unulu langa altulu.

Vasilie asia se numia noulu gospodaru, luã biletele de caletorie in sem'a s'a, pe candu Maria ie in cercetare bagajulu ce-lu avea cu sine. De-odata o rosietia se ivesce pe faci'a Mariei, ea cautã in drept'a si in steng'a, susu si josu. — „Ce cauti, draga Mario?“ intrebã Vasilie plinu de mirare.

— „Cautu umbrel'a mea. — De siguru ca nu o-ai uitatu in sal'a de acceptare?“

Vasilie se bate pe frunte. „Cu parere de reu, asia e. O-am sprijinitu de ferestr'a salei si apoi la imbulzire o-am uitatu draga Marie, te supera acesta pierdere?“

— „Fara indoiela Vasilie, o-am capetatu dela Ros'a N. intim'a mea amica. Deca ea ar' afla ca tocmai prezentulu ei l'am prapaditu ar' fi inconsolabila. Trebue se mi-o cãscigi cu ori ce pretiu.

Togmai in acestu momentu trenulu se opresce la o statiune intermediara. Vasilie se redica si spune Mariei: Voiu telegrafã indata la stati'a P. . . . ca se ni se tramita umbrel'a la L. . . in hotelulu G. . . ? Precum a dîsu a si facutu!

Elu sare din vagonu si se informã cu politetia la siefulu statiei in care se afla biuroulu telegraficu. In iritati'a s'a elu nu intielese bine aretarile funtionariulu complesantu si retaci in incaperile expeditiiloru de bagage. — Dupace s'au impedecatu de cateva-ori de bagage si lãdi, unu functionaru i-i esplicã in fine si elu si ajunse scopulu. Aici elu trebuia prin depesia se descrie form'a umbrelei, stati'a unde o-a pierdutu, si loculu unde trebuia se-o trimita si in fine resplat'a ce va oferì nobilulu gasitoriu. Pamentulu ardea sub petiõrele s'ale, candu de-odata trenulu siuerã, elu alergã afara, locomotiv'a se pune in miscare si prin stiel'a vagonulu o figura de femeie i-i facea semne de desperare. Fara nici o indoiela: Era scump'a s'a Maria! Adio pentru momentu simtiuriloru t'ale fericeite. Era in desperare. Cum s'au bucuratu de orele ce avea ale petrece in placere si in retragere cu iubit'a s'a Maria. Si acum din ce in ce se indeparteza de densulu — trenulu cu ea! — O nefericita umbrela! Tu care esti caus'a tuturoru acestoru superari daca te-ar' fi gasitu Vasilie acum te-ar' fi nimicitu prin o trantire la pamentu.

Dar' dupa puçinu tempu croulu nostru s'au lãr iscitu. Elu afla cu mare bucurie ca trenulu urmatoriu plez a peste o ora. Elu sperã ca Maria care scia ca are se traga la

L. . . la hotelulu G. . . de-orece o camera i'a fostu resevata, — va merge la acestu hotelu. Cu orologiulu in mâni, stã elu inaintea afisiulu ce areta mersulu caletoriei si urmã cu gânduri pe Maria din locu in locu. Neliniscea care-lu muncea creşcia din minuta in minuta si din departare audi flueratur'a locomotivei, elu se repedi pe peron, si inainte . . . spre iubit'a s'a. In fine ajunse la tiënt'a asia de multu dorita. Ajunsu acolo se asvãrlì intr'o trasura care pentru cateva bune bacsisiuri, lu purtã cu aripi spre etelu.

— „N'au sositu o dama, care au cerutu odai'a comandata de mine“ intrebã elu pe unu garçonu impopotentiatu care s'au inchinatu pana la pamentu.

— „Cu parere de reu Domnule Vasilie“ respunde acell'a care-lu eunoscuse deja de mai inainte. Odai'a 20 e desierta.

Inposibilu.

Inca odata 'mi pare reu din sufletu, nici o dama n'a intrebatu de d.-võstra si ce e mai multu nici o dama n'a sositu adi aici.

In capulu lui Vasilie trageau clopotele. — Ah acesta umbrela! Ce ar' fi potutu oprì pe Maria se nu caute tiënt'a nostra comuna? Imbolnavitu-s'a pe drumu? Retienutu-a ore altã intemplantã fatala? Si pe langa acesta ea n'avea in deajunsu bani spre a se intretiené o singura di. Vasilie deveni aprõpe desperatu. Elu intrebã pe ori tare i-i esia inainte: Chelneri, bucatari, slugi si chiar' pe insusi hotelierulu. Dar' totulu inzadaru. Ce e de facutu? Elu si-a pierdutu mintile ca se-i vie vr'o idee, vr'unu planu. Se hotarì in fine de a se întorce cu trenulu urmatoriu si de a luã informatiuni la fia care statiune daca o dama au remasu din caus'a unei boli seu altu accidentu. In tempu ce acceptã in gara sosirea celualaltu trenu, elu zarì o umbrela care parea ca ridea din namolulu bagagelorü adunate.

(Va urmã.)

La graniti'a Romaniei.

Unu maguatu magiaru, vediendu o multãme de familie de Secui trecãndu pasulu in spre Romania cu propusulu de a se asiedã acolo, — intimpinã pre unu preotã din Secuime cu intrebarea:

— Ore nu s'ar' pote aflã vre-unu mijlocu pentru de-a impiedecã aceste emigratiuni a Secuiloru.

La ce preotulu interpelatu respunde:

— Ba, da. Faceti numai din Transilvani'a si Ungari'a o tiãra ca Romania.

Atunci jidanulu va fi romanu.

(La ocaşiunea incetatiãrii jidaniloru in Romania.)

Candu ghiati'a 'n poluri se va aprinde

Si Ecuatorulu se va recti; —

Cãndu josu prin ierburi, stele lucinde,

Er' susu, pe ceriuri, paduri voru fi;

Cãndu norii noptiei, aprinsi de sora,

Stropi-voru lumea cu ploi de focu,

Si candu zefirulu, cu-a s'a suflare,

Va duce muntii din locu 'n locu; —

Cãndu ale lunei daurii plete

P'ai dñlei umeru s'oru resfirã;

Cãndu caletoriulu aprinsu de sete,

In locu de apa — facari va bea, —

Atunci va curge de-alu nostru sânge

Pe sub perciunii vre-unui jupãnu,

Si pentru tiãra atunci va plãnge,

Atunci Jidanulu va fi Romanu!

A. V.

Unu albumu interesantu.

Nu Redactorulu dela „Gur'a Satului“ — ci numai unu collegu de-alu lui, la ocaziunea cununiei s'ale a fostu prezentatu din partea amiciloru sei cu unu albumu elegantu, care cuprirda mai multe pro memoria. Intre altele erau si acestea:

— Amorul e unu foiletonu de distrac'ione: casatori'a unu articulu de fondu seriosu. Redactorulu rutinatu le scie unu pre amendoue.

— „Viéti'a nu póte prestá pentru omulu idealismului nici o rasplata mai démna, decâtu ace'a ca i-i intrupéza idealulu facându-lu consórtie vietiei.“

— „Unde mentea si anim'a convinu in amoru acolo e ascurata fericirea — déca nu lipsesce nici pacient'i'a imprumutata.“

— „Toti scrietorii moderni (diurnalistii, publicistii, novelistii, poetii) 'su barbati buni. Ori câtu de mare li-ar' fi pasiunea, totu-de-a-uu'a li-e mai mare obiectivitatea. De aici urméza si bonatatea loru. Ei suntu aplecati la ingaduintia si iertare.“

— „Pre cându imbetranimu, ne convingemu cá singuru unu amicu bunu are omulu in acésta viéti'a — si acel'a i-i e: feme'i'a.“

Amorulu! — Mentea?

A Cum e ace'a ca precându in lucruri de tóte dilele singuru acel'a omu cu mente se lasa á se insielá prin altulu care inca nu e patitu, — ér' in amoru se lasa a se insielá odata, de doue, de trei si de nenumerate ori, adeca in viéti'a intréga.

B. Si tu ai vediutu omu cu amoru in anima si mente in capu? — omulu se insielá de nenumerate ori prin amoru pentrucá amorulu din momentulu in care a intratu la anim'a omului, a si datu drumulu mentiei.

Moral'a cersitoriului.

Cersitoriulu: Milutti, domnisorule, pre unu bietu ne, iorocitu.

Trecatoriulu: N'am nemicu!

Cersitoriulu: Déca n'ai nemicu, dâte acasa si lucra nu te preâmblá cu mânile in busunariu!

Patim'a de-a bé apa.

Doi betivi impletcindu-se pe ulitia, se întâlnescu cu ómeni de-ai politiei cari transportáu unu omu inecat.

— „Privesce frate, privesce, — dice unulu din ei, — la ce te duce patim'a de-a bé apa.“

Una dama extra unu cavaleru:

Nu ve-a fi cu placere a participá in espositiunea de cai?

O cestiune personala.

Intr'un'a di capitalele unui Comitatu alu tieiei, s'a fostu intrunutu nu de multu o adunare a reprezentantiloru comitatensi, spre a se svatuf asupr'a intereselor vitali ale comitatului.

Dupa o consultare precátu de intielepta pre atátu si de fortunósa de mai multe óre, in momentulu candu reprezentantii incepeau a parasi localulu adunarei, — presedintele intréba inca odata:

— Mai este cenev'a care cere cuventulu?

— Eu domnule presedinte — strigá atunci unu reprezentante, ceru cuventulu in cestiune personala.

— Vi se accorda cuventulu! respunse presedintele.

Reprezentantulu: — Mi s'a furatu palari'a si batiulu.

Tablou.

Cele patru operatiuni matematice.

Ce deosebire este intre unu cassariu, unu telhariu, o femeia si unu gáde?

Casariulu: *aduna*;

Telhariulu: *subtrage*;

Femei'a: *inmultiesce*;

Gádele: *imparte*.

Primavér'a.

Zefirulu dulce venindu gonesce
Vântulu celu rece de pe pamentu.
Flórea 'n câmpie imboboesce,
Paserea 'ncepe duiosulu cântu.

Ici pe campia si colo 'n vale,
Totulu renasce incantatoriu,
Amoru 'ntinde bragiule s'ale
Cu unu chipu gingasiu veselitoriu.

Pomulu cu frundie acum se 'mbraca,
Si totulu cresce reinviindu,
Chiar' fructu-apare pe mic'a craca,
La diu'a vietiei desceptu fiindu.

Cresce si iarba prin verdi câmpii,
Crescu ori ce plante, pomi nalti séu lati,
Cresce cu tóte, dela soçii,
Córnele cari le punu la barbati!...

D. Pur.

Candu nu cunoşce cinev'a pe regina.

La 6. ale curentei, Regele si Regin'a Belgiei, impreuna cu princes'a Stefani'a si archiducele Rudolf de Austria, au visitatu monastirea dela Villers.

Regele sost aci cu unu trenu separat, ér' Regin'a, princes'a si archiducele cu o careta trasa de nisce cai mici.

Votindu acesti'a din urma se intre in interiorulu garei, siefulu statiei, care din intemplanie nu-i cunoşcea i opresce dicându-le cá de óre-ce are se soséca Regele, este interdúsa publicului intrarea.

Princes'a Stefani'a dice siefulu garei:

— Domnule acést'a este mam'a mea.

— Dar' eu nu sciu nici cine este mam'a d.-t'ale nici cine esti d.-t'a.

— Apoi este Regin'a, i-respondé érasí princes'a.

Siefulu statiei devine palidu si rosii, scotiendu de abia câte'vea cuvinte de scusa si deschidiendu usiele.

Sosindu Regele, siefulu statiei ingrigitu cautá se se scuse si catra Maj. s'a adresandu-se in confusi'a s'a catre rege ast-felu:

— Iarta-me Majestate, cá nu cunoşceamu pe consórt'a Vóstra.

Acestu micu incidentu a produsu o mare flaritate si intrég'a ilustra familia petrecú necontentitu in socotéla zelosulu siefu de statie.

SCIRI D'ELE GRABNICE.

Nascudu. Comunicatulu din „Amiculu Familiei“ numerulu 19 e neadeveratu. Deputatiunea nóstra nu s'a sfarmatu cu sinodalitati, — ea avú numai misiunea de-a multiami de intieleptele dispositiuni luate cu privire la nóu'a organizare a seminariului si preparandiei Gherlane si de guvernarea intielepta a diecesei si reducerea competintiloru preotiesci. Mai tardiu dapa trecerea tempului de „inghotiata“ póte inse se se sternesca in noi si foculu sinodalitatiei.

Berlinu. Relatiunile de pretenie intre Bismarck si Pap'a suntu destulu de incordate pentru de a se poté rumpe in ori-ce momentu.

Belgradulu Serbiei. Principele Milanu va offeri poteriloru celoru mari ostirile s'ale concediate, pentru casulu unui resbelu european.

Jerusalimu. Aici se ascépta cu mare doru re'ntemeierea statului evreescu, pentru care casu s'a si pusu in prospectu nascerea Aseptatului regeneratoriu a sementiei perciunate.

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI

SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASSECURATIUNE

in Budapest'a

[FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de

20 milli6ne franci s6u 8 milli6ne floreni in auru

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

10 milli6ne franci s6u 4 milli6ne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

primesce assecuratiuni :

1. **contr'a daunelorau causate prin focu si esplosiune**, in edificia si obiecte mișcat6re;
2. **contr'a daunelorau causate prin grindina** in totu soiulu de produse economice;
3. **contr'a daunelorau causate prin transportu** in veri-ce bonuri s6u marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a daunelorau de ch6mage**, adeca a daunelorau cari in easuri de focu ori esplosiune urm6za din impușinarea venitulu ori intrerumperea s6u chiar' incetarea muncei;
5. **contr'a daunelorau causate prin spargere de legi** — g6muri la ferestri, oglindi etc.
6. **pe viēti'a omului**, in specia: **assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausulu de a se esolvi inainte de m6rte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiuue si zestre.**

Acēsta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BITT6** c6 presidente Br. **BELA B6NHIDY** si **EUGENIU BONTOUX** c6 vicepresidenti si **LUDOVICU MOSKOVITZ** c6 directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, tende onoratulu publicu assecuratoriu deplena garantia in t6te privintiele; si la contractarea de assecuratiuni offera **cele mai avantagi6se conditiuni** si **cele mai mari favoruri possibili**. — 6r' dauncele obveniente **le regul6za** si **reint6rce** in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si deslusirile necesarie le dau cu t6ta promptitudinea Agenturile principale si cercuale si

**Agentur'a principala din Aradu
la J. M. SCHULHOF si FIILU**

Aradu Strat'a Atz6l-P6ter nru 1.

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

[6—20.]